

Nr 453

Av fru Marklund m. fl., om förbättring av de värnpliktigas sociala förmåner.

(Lika lydande med motion nr 789 i Första kammaren)

Syftet med familjebidrag under värnpliktstjänstgöring skall vara att trygga försörjningen för den värnpliktiges familj. På det belopp som nu erhålles (12 kronor per dag för hustru och 6 kronor per dag för annan familjemedlem eller för hustru och ett barn 540 kronor i månaden) skall familjen klara nödvändiga utgifter för kläder, avgifter till försäkringar och liknande. Såväl denna familjepenning som bostadsbidragen är behovsprövade. Som jämförelse kan användas ett exempel från Järfälla kommun, där en ensamstående med ett barn enligt de i denna kommun gällande socialhjälpnormerna får 475 kronor i månaden utöver kostnaderna för hyra, elström, kläder och olika avgifter.

Dessa omständigheter gjorde att samma kommun i december i fjol lämnade ett extra bidrag till ett tjugotal familjer till värnpliktiga. I ett brev till försvarsdepartementet och riksdagspartierna har Järfälla socialnämnd meddelat detta beslut och sagt sig finna det »oriktigt att kommunerna på detta sätt får påtaga sig större kostnader för de värnpliktiga och deras familjer än vad som rimligen borde vara fallet». Vi delar helt denna uppfattning och vill understryka det anmärkningsvärda i att de värnpliktigas ekonomiska villkor är sådana att åtgärder av det slag Järfälla socialnämnd refererar blir nödvändiga.

Det faktum att en mycket stor del av dagens värnpliktiga är familjeförsörjare liksom den omständigheten att tiden mellan avslutad skolgång och militärtjänst är för kort för att de unga skall ha haft möjlighet att ekonomiskt säkra värnpliktstiden talar för en omedelbar förbättring av de värnpliktigas ekonomiska och sociala villkor. I första hand bör detta ske genom att daglönen och familjepenningen höjs och bestämmelserna för bostadsbidrag mjukas upp.

Redan prisutvecklingen sedan daglönen för de värnpliktiga senast höjdes talar för en skyndsam generell förbättring av denna förmån. Den meningen framfördes i en vpk-motion till 1968 års riksdag men avvisades av statsutskottet med hänvisning till försvarsutredningens betänkande och det tillgängliga ekonomiska utrymmet för kostnadskrävande åtgärder. Vi anser

fortfarande att de medel som tas i anspråk för de värnpliktigas ekonomiska, sociala och kulturella behov utgör en uppseendeväckande liten del av de militära utgifterna. Med hänvisning till att de värnpliktigas familjer under alla förhållanden skall hållas ekonomiskt skadeslösa under familjeförsörjarens värnpliktstjänstgöring vill vi dock framhålla det angelägna i att i första hand familjepenningen höjes. Vi föreslår 15 kronor om dagen och därutöver 10 kronor per dag för annan familjemedlem.

De gällande reglerna för familjebidraget såväl som för bostadsbidraget bör omprövas. Familjepenningen till barn bör sålunda utgå, oavsett om hustrun till den inkallade har en förhållandevis blygsam inkomst eller ej. Kostnaderna för barnet måste anses vara desamma antingen fadern är värnpliktig eller har civilt arbete. Dessutom tillkommer ofta extra kostnader för barn-tillsyn, om hustrun förvärvsarbetar medan maken är inkallad.

Med gällande regler reduceras bostadsbidraget även i fall då den inkallades hustru har relativt låg inkomst av förvärvsarbete. Detta finner vi orimligt och upprepar därför tidigare förslag om att bostadsbidraget i sådana fall skall täcka hela hyresbeloppet för den inkallades familj.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändring av de värnpliktigas ekonomiska och sociala förmåner

att familjepenningen höjes till 15 kronor för hustru och 10 kronor till annan familjemedlem, exempelvis barn; samt

att bostadsbidraget fastställles att i princip täcka hela hyresbeloppet för den inkallades familj därest den inkallade före militärtjänstgöringen var huvudsaklig familjeförsörjare.

Stockholm i januari 1969

Eivor Marklund (vpk) Gunvor Ryding (vpk) C.-H. Hermansson (vpk)
